

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 462
van **KAROLIEN GROSEMANS**
datum: 15 februari 2021

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT,
DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Onderwijspersoneel - Directiewissels

Directeurs en directieleden hebben vaak een zeer moeilijke job die tot veel stress kan leiden. De taak van een schooldirecteur is niet te onderschatten. Hij of zij is immers de spilfiguur van de school. Een gevolg van die grote verantwoordelijkheid is dat er voor directiefuncties vaak een snelle werkuitval is en een redelijk groot verloop.

1. Kan de minister een overzicht geven van het aantal directiewissels in het leerplichtonderwijs voor de schooljaren 2017-2018, 2018-2019 en 2019-2020? Graag een opdeling:
 - a) naar basis- en secundair onderwijs;
 - b) per provincie;
 - c) per onderwijsnet.
2. Hoeveel van deze directiewissels zijn te wijten aan de pensionering van een directielid?
3. Hoe evalueert de minister deze cijfers (ten opzichte van voorgaande jaren)? Is er sprake van een groter personeelsverloop? Zo ja, welke factoren hangen hiermee samen? Welke bijkomende maatregelen zal hij hieraan koppelen?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 462 van 15 februari 2021

van **KAROLIEN GROSEMANS**

Aan het beantwoorden van deze vragen gaat een gegevensontsluiting vooraf. Het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) raadpleegde op 23/02/2021 de databanken.

In het antwoord op de schriftelijke vraag nr. 581 van de heer Jean-Jacques De Gucht van 2 juni 2020 gaf ik reeds veel data mee over directiewissels in het basisonderwijs. AGODI actualiseerde deze informatie naar het schooljaar 2019-2020.

De directiewissels berekent AGODI als volgt: het aantal directieleden van een school van het ene schooljaar wordt vergeleken met het aantal directieleden van het schooljaar daarop. Concreet wil dit zeggen: de directieleden van het basis- en secundair onderwijs van het schooljaar 2019-2020 werden per school vergeleken met de directieleden van het schooljaar 2018-2019. Het gaat om directiewissels, uitgevoerd door individuen.

Als de school nieuwe directieleden telt, beschouwt AGODI dit als een wissel van directie. Een nieuw directielid impliceert niet noodzakelijk dat de vroegere directieleden geen titularis meer zijn van hun betrekking. Het is immers mogelijk dat de vroegere directieleden een verlofstelsel opnamen en zo tijdelijk hun directiefunctie in de betreffende school niet meer uitoefenen.

Het komt ook regelmatig voor dat directieambten worden gedeeld door meerdere personeelsleden.

Een directiefunctie kan tijdens hetzelfde schooljaar ook meerdere wissels ondergaan, wat dan weer betrekking heeft op meerdere individuele personeelsleden.

Tenslotte geef ik nog mee hoe AGODI de groep van directieleden afbakt. Zowel de directeurs, adjunct-directeurs of coördinatoren die titularis zijn van een betrekking (vast benoemden en tijdelijken in openstaande plaatsen) als de directieleden die een vervangingsopdracht uitoefenen, worden meegenomen in deze vraag. Alle vervangingsopdrachten, zowel de lange als de korte vervangingen worden in aanmerking genomen.

De directieleden met een volledige terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden voorafgaand aan het rustpensioen worden niet meegenomen. Zij zijn immers niet meer in actieve dienst.

1. Achtereenvolgens geef ik informatie over de door AGODI vastgestelde directiewissels per onderwijsniveau, per provincie en per onderwijsnet.

- 1.1 Nieuwe directieleden, opgesplitst per onderwijsniveau

Onderwijsniveau	Schooljaar 2019-2020
Basisonderwijs	1.052
Secundair onderwijs	339
Totaal	1.391

1.2 Nieuwe directieleden, opgesplitst per provincie

Provincie	Schooljaar 2019-2020
Antwerpen	377
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	74
Henegouwen	1
Limburg	198
Oost-Vlaanderen	273
Vlaams-Brabant	204
West-Vlaanderen	264
Totaal	1.391

1.3 Nieuwe directieleden, opgesplitst per onderwijsnet

Onderwijsnet	Schooljaar 2019-2020
Andere	0
GO!	274
Officieel Gesubsidieerd Onderwijs	212
Vrij Gesubsidieerd Onderwijs	905
Totaal	1.391

2. Het aantal directiewissels die terug te brengen zijn tot pensionering bedroeg 205 in het schooljaar 2019-2020.
3. Het aantal nieuwe directieleden in het schooljaar 2019-2020 ligt lager dan dat in het voorgaande schooljaar (1561 in 2018-2019). Het aantal directieleden dat met pensioen ging tijdens het schooljaar 2019-2020 blijft ongeveer stabiel t.a.v. het schooljaar 2018-2019: 205 in 2019-2020 versus 197 in 2018-2019.

We zien in het schooljaar 2019-2020 een iets kleiner aantal directiewissels dan in het voorgaande schooljaar: 1.391 versus 1.561 in 2018-2019. Het gaat niet om een substantieel groot verschil, dus denk ik dat dit niet aan een specifieke reden te wijten is.

Ik plan op korte termijn alvast een aantal specifieke maatregelen om de professionalisering van schoolleiders in het basis- en secundair onderwijs te ondersteunen.

Recent hebben we daartoe een oproep gelanceerd voor projecten rond ondersteuning en begeleiding van schoolleiders. Meer informatie over deze oproep kan de Vlaams volksvertegenwoordiger nalezen op www.onderwijs.vlaanderen.be/nl/oproep-subsidies-voor-professionaliseringsprojecten-om-schoolleiderschap-te-versterken.

Vanaf 1 maart 2021 lanceren we ook een tijdelijk project betreffende de organisatie van een meelooptraject voor kandidaat-directeurs. We merken immers meer en meer dat heel wat potentiële kandidaten voor het ambt van directeur twijfelen of ze effectief zouden ingaan op het aanbod om directeur te worden of om zich kandidaat te stellen voor een vacature. Een van de mogelijke redenen daarvoor is dat een startende directeur dikwijls pas echt ervaart wat de job allemaal inhoudt als hij of zij de betrekking al effectief heeft opgenomen. Dat leidt in heel wat gevallen tot een snelle uitval, al of niet definitief. Ook geven heel wat directeurs aan dat als ze dit op voorhand hadden geweten dat ze er dan misschien niet aan waren begonnen.

Om die twijfel of koudwatervrees weg te nemen of alleszins te milderen, maken we het mogelijk dat een inrichtende macht of bestuur een kandidaat-directeur - zowel een reeds geselecteerde kandidaat-directeur als een potentiële of geïnteresseerde kandidaat - de mogelijkheid kan bieden tot het volgen van een traject waardoor een personeelslid gedurende een bepaalde periode kan meelopen met een of meerdere

ervaren directeurs. Via deze jobshadowing kan het betrokken personeelslid kijken, observeren en vragen stellen over de job van directeur. Het personeelslid kan zo "in het echt" zien wat de job van directeur allemaal inhoudt en daarbij ervaren wat het werk allemaal vergt en hoe de ervaren directeur daarmee omgaat.

Ik maak dit in eerste instantie tijdelijk mogelijk gedurende twee jaren, van 1 maart 2021 tot en met 31 december 2022. Op basis van een evaluatie van deze periode, die we samen met de sociale partners en de pedagogische begeleidingsdiensten zullen maken, zullen we dan nagaan of en hoe we dit meelooptraject kunnen verankeren in de selectie- en wervingsprocedure voor schoolleider.

Dit project biedt niet onmiddellijk bijkomende ondersteuning aan de huidige directeurs basisonderwijs, maar zal wel bijdragen tot een versterking van het schoolleiderschap in de nabije toekomst. Meer informatie over dit meelooptraject zal binnenkort beschikbaar zijn via <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/>.

Ik wil de inrichtende machten ondersteuning bieden bij de organisatie en ontwikkeling van hun meelooptrajecten. Daartoe heb ik een kortlopende onderzoekopdracht gelanceerd voor de opdracht "Ontwikkeling van onderbouwde inspiratiegids over job shadowing voor leiderschap voor schoolbesturen en kandidaat-leidinggevend". Een oproep om voorstellen in te dienen voor deze opdracht werd op 5 januari op de [onderzoekswabsite](#) gepubliceerd. Deze onderzoekopdracht is ondertussen toegewezen aan de Karel de Grote Hogeschool, die snel deze opdracht zal opnemen. Zij hebben dan 4 maanden de tijd om de gevraagde inspiratiegids op te leveren. Zodra die inspiratiegids is opgeleverd conform de onderzoekopdracht stellen we die breed beschikbaar voor alle betrokkenen.

Ook in mijn beleidsnota Onderwijs heb ik een aantal maatregelen opgenomen ten bate van de versterking van de schoolleider.

Samen met de onderwijspartners zal ik de ontwikkeling van een competentieprofiel voor schoolleider faciliteren. De gesprekken hierrond gaan binnenkort van start.

Daarbij zullen we ook bekijken hoe de elementen van dergelijk competentieprofiel vorm kunnen krijgen in het gehele professionele continuüm van de schoolleider, van opleiding tot de professionele ontwikkeling gedurende de volledige loopbaan. We moeten daarbij niet enkel aandacht hebben voor het inhoudelijke aspect, maar ook stilstaan bij wat de rol van dergelijk profiel kan betekenen voor de loopbaan en professionalisering van schoolleiders.

Tenslotte heb ik in mijn beleidsnota Onderwijs ook nog opgenomen dat we blijvend aandacht moeten hebben voor de inperking van planlast bij schoolleiders (en leraren). Deze legislatuur zal de overheid onder meer focussen op die planlastverlaging die met een optimalisering van de dienstverleningsprocessen in de agentschappen kan gerealiseerd worden. We denken hierbij aan de verdere digitalisering van de contacten met schooladministraties, geïntegreerde data-platformen, geautomatiseerde dossierstromen en een beleidsdomeinbrede beleidsdatabank, het principe van éénmalige gegevensopvraging.

Waar dat mogelijk is, zorgen we naar aanleiding van bijsturingen aan de regelgeving ook voor planlastvermindering voor schoolleiders. Momenteel ronden we met de sociale partners gesprekken af die er voor zullen zorgen dat er vanaf volgend schooljaar een grondige bijsturing komt van de evaluatieprocedure van personeelsleden. Op een aantal punten zal dit zeker zorgen voor een aanzienlijke werkdrukvermindering voor de schoolleiders.

Ook de onderwijsinspectie levert vanuit haar rol een bijdrage. Met tools zoals de planlastcalculator en planlastradar zullen ze samen met schoolteams en schooldirecties de planlast aanpakken die wordt veroorzaakt op lokaal en schoolniveau.